

Румен Янчев, председател на УС и изпълнителен директор на ЗПАД „Булстраг“

СРЕД НАС ИМА МНОГО ПРОТИВНИЦИ НА ИДЕЯТА ЗА ПУЛ

● **Държавата трябва да участва и да поеме своята отговорност, смята известният застраховател**

Г-н Янчев, какво е вашето мнение за застрахователния пул за катастрофични рискове?

Моето лично мнение е положително, защото в цял свят има задължително застраховане на недвижимата собственост.

Аз обаче спрях да коментирам по тази тема, защото всяко изказване излиза като спречкване на интереси между застрахователите. Очевидно сред нас има много противници на идеята за пул, без да се анализира в детайли какво точно е съдържанието му и как ще работи той.

Противниците на идеята твърдят, че той ще противоречи на елементарната икономическа логика, че не могат да се налагат застраховки, които не предполагат доброволност и т.н. По тази тема никой не се е изказал мотивирано как ще изглежда един такъв фонд. Очевидно обаче не липсва международен опит защото всяка държава търси за себе си начин да организира противодействието на това, което ни поднася природата. Търси се способ, икономически обоснован и най-евтин за цялото общество. Само с усилията на всички заинтересовани страни трябва да се говори по темата, за да се реши каква превенция имаме срещу катаклизмите.

Ние застрахователите сме се сблъскали професионално с тях, защото в последно време природата не ни пощади. Трябва да се търси противодействие. Затова аз подкрепям идеята да се говори, без да търсим сериозно конфронтиране на две позиции, защото те не се изключват взаимно. Очевидно продължаването на разговора може да доведе до сближаване на позициите. Защото ние всъщност не сме изяснили в дълбочина как ще изглежда технически този пул в детайли. Голяма част от застраховате-

лите се изказват неподготвени, без да разбират катастрофичните рискове.

А защо? От десет години слушам и пиша за този пул и, честно казано, не мога да разбера какво точно искат застрахователите... Защо сте разпуснали и комисията към асоциацията, отказали сте се напълно от идеята ли?

Лично аз изразих своето недоумение за разпускането й в писмен вид до ръководството на АБЗ. Не е редно, щом решението да има такава комисия е взето от Общото събрание на АБЗ, изведнъж да получим уведомление, че председателят й и Управителният съвет я разформироваха. Аз бях член на тази комисия, но казаха, че не искам да участвам, защото ме вълчат в разпавии, към които нямам отношение.

Темата е много сериозна, защото има сериозен световен опит през годините. На 1 януари 2007 г. можем да бъдем страна-членка на ЕС, но по богатство сме доста назад от напредналите страни. Не можем да следваме свободните модели в тази общност, защото не сме достигнали нито културата им на поведение, нито застрахователната им култура, нито имаме гражданско общество. А после се възмущаваме, че парите за справяне с бедствията не се разпределят правилно. Как може да се разпределят по принцип пари, които не стигат за нищо в една бедна държава. Ако днес щетите от наводненията се оценяват на около милиард лева, то утре може да има други катаклизми с щети за пет милиарда. Виждате какви природни бедствия засегнаха Европа, а дори и Америка. Но там хората са богати. След ураганите американските застрахователни компании увеличиха двойно и тройно застрахователните премии. Но американските граждани осъзнават, че това е

необходимост, за да се гарантира сигурността на имотите им, къщите им. Това никога не може да се случи в България, дори и застраховките на домашно имущество да струват по 20 лв. годишно.

Политиците обаче действително са за създаването на пула...

Не бива да се политизира и да се кичим с ролята на първооткриватели на идеята за пул - кой лансирал, кой подкрепил. В последно време се пише, че тази идея се лансира отново от премиера Сергей Станишев, а преди година била повдигната от президента Георги Първанов, а преди от друг... изобщо нещата се политизират и разводняват. Имаше обаче дълъг период още от 1997 г., когато застрахователите търсеха политическа подкрепа от правителството, от ресорните зам.-премиери. Но тогава нямаше никаква реакция. И този дълъг период буквално торпилира нашите идеи.

Днес на правителството му харесва тази идея, защото от него ще падне някаква тежест. Друг е въпросът с какво ще участва държавата. Очевидно държавата трябва да участва и да поеме своята отговорност. Освен това, ако пулт не носи икономическа изгода за застрахователите, няма да го правим. И няма да се намери министър, който да ни задължи.

На тази тема трябва да се говори сериозно, а не политически. Имам предвид, че темата не бива да се използва като дивидент от политиците и да се казва колко е лошо добрите идеи да се отхвърлят, защото сами разбирате, че политиците имат интерес от това. Трябва да се разбере, че става въпрос за икономика, за много пари.

Преди време стана ясно, че Световната банка е готова да отпусне стендбай кредит... и по този повод от застрахо-

вателната гилдия се опасява, че парите могат да потънат в Републиканския бюджет...

Не, няма да стане така, защото е въпрос за формулировка. По-скоро е задължително някой да гарантира, че действително ще има пул, и едва след това банката ще финансира. Аз лично смятам, че пулт може и без този заем.

Но откъде толкова много пари, за да се напълни изведнъж такъв фонд?

Ако направите сметка, ще видите, че при средна цена на задължителната застраховка на недвижим имот 20 лв. при 3 000 000 имота в страната натрупаната сума става 60 000 000 лева, които веднага ще стартират фонда.

Дори очакванията са за около 66 000 000 лева...

Да, може да се направи и по-точна сметка, защото трябва да има база за тази оценка. Държавата не бива да изоставя своите граждани. Тя трябва да се държи така, че всички хора да имат усещането, че правят еднаква контрибуция, а държавата да помогне на тези граждани, които живеят в най-застрашените региони. Защото те не са виновни, че живеят там. И ако близо 30 години не е имало никакви наводнения по поречието на река Дунав, то напоследък те зачестяват. В същото време на други места из страната няма наводнения днес, но утре може и там да има други природни бедствия. Така държавата ще бъде един вид коректив, а хората ще имат усещането, че контрибуцията е справедлива. Този пул ще бъде на принципа на взаимспомогателните каси - всички хора внасят пари, за да може при нужда да се помогне на пострадалите. Ние не откриваме

Америка, този феномен съществува още от първобитнообщинния строй.

Погледнете само европейския опит. Пулове за земетресения и за наводнения има в Швейцария, във Франция, в Холандия. Те са действали по различно време и ако днес пулт във Франция не действа, това означава, че страната е намерила по-добър модел.

Смятате ли, че в крайна сметка и в България ще има такъв застрахователен катастрофичен пул при разногласията във вашата гилдия?

Никой не е казал, че всички застрахователи ще участват в такъв фонд, защото не всички имат еднакви познания, финансови възможности, капацитетът, с който разполагат, е различен. Така една част от компаниите биха могли да се включат в пула с по-голям дял, други - с по-малък, а трети изобщо да не участват. Затова и днес на някои им е по-удобно да лансират тезата, че това никога няма да стане, пред опасността да не участват в пула.

Аз мисля, че обществените организации също имат място в търсенето на решение. Ако сме гражданско общество те също трябва да имат сериозна тежест. Защото до момента никой не си е направил труда да популяризира масово настъпващите промени в климата и опасностите, които ни грозят.

Интервю на
ИЛЕАНА СТОЯНОВА

Инж. Петър Зидаров

ЩАСТЛИВ СЪМ С ГОДИНИТЕ, КОИТО ОТДАДОХ...

(Продължава от стр. 3)

През дните, когато контролирах работата по смяната на подводните кабели си поставих за задача да разуча правилника на Турската морска администрация за движението на ширкетите в Босфора и визуално да проследя дали той се спазва.

Каква беше моята радост, когато установих, че ширкетите не спазват тези правила, а се движат по съкратени пътища с цел икономии и пестене на време, както е постъпил и „Сиркеджи“ при срещата си със „Струма“. Помолох корабния агент Сабехатин бей да привлече за експерт пенсиониран турски капитан за експерт, който по данните от разследването на турската морска администрация установи, че „Сиркеджи“ се е движел в нарушение правилата за движение по Босфора и е принудил капитана на „Струма“ да маневрира и нанесе щети на подводните кабели. На база на тази експертиза заведохме дело срещу корабостроителите на „Сиркеджи“, доказвайки, че действията на капитана на „Струма“ са били

за избягване сблъсъка на корабите, съзнавайки, че с това спасява живота на пасажерите, намиращи се на борда на „Сиркеджи“.

На тази база турският морски съд определи 80% вина на „Сиркеджи“ и 20% вина на „Струма“. Така ние като застрахователи платихме 20% от щетата, възлизаща на 980 000 щатски долара, а останалата част от банковата гаранция получихме обратно. С този случай можах да докажа, че българските морски застрахователи сме на високо ниво и можем да защитим всеки наш клиент при всеки един случай.

Да кажете няколко думи и за развитието на морското застрахова-

Младият инж. Петър Зидаров

не в България.

Този вид застраховане е приложим в страни, които имат развито корабостроителство. До скоро нашата страна също имаше развито държавно корабостроителство, което беше приватизирано. В последните години се развива частните корабостроителни компании, които с течение на годините се стабилизират и стават добри клиенти на морските застрахователи. Те биха се развивали още по-добре, ако нашите банки им вярваха и им отпускаха кредити за закупуване на кораби с обезпечение чрез ипотекиране на техните кораби. Обезпечението чрез ипотекиране на кораб е много по-сигурно, отколкото ипотекирането на един апартамент.

Кое е най-слабото във вашата работа и кое най-горчивото?

Искам да отбележа, че напоследък се появяват недобросъвестни корабостроители, които застраховат плавателния съд с разсрочено плащане на застрахователната премия. Те плащат първата вноска, за да получат застрахователна полица, и не внасят

следващите вноски. В такъв случай знаем, че корабът губи застрахователното си покритие, но корабостроителният пред чартърорите показва загубилата покритие полица, за да получи превоза на даден товар. В такива случаи изпитвам горчивина и анатемосвам подобни корабостроители, които се срещат все още рядко, но вече ги има. Изпитвам приятно чувство, когато успея да убедя корабостроител да стане наш клиент или след като правдиво съм решил дадена щета и получа благодарност и признателност. Изпитвам приятно чувство и когато чуждестранни застрахователи или презастрахователи оценят положително моето сътрудничество и ми благодарят.

Какво е очакването ви за утрешния европеизиран застрахователен пазар в България и за мястото на морското застраховане?

С влизането на страната ни в ЕС считам, че морското застраховане ще получи тласък на развитие, ако се упражнява от 4-5 застрахователни дружества, които имат компетентни

специалисти, за да отговарят на изискванията на развиващия се морски транспорт.

Допреди няколко години ДЗИ беше държавна застрахователна институция. Сега има частен стопанин. Промени ли се нещо в неговия стил и какво конкретно?

След като ДЗИ стана частна финансова група, закупена и ръководена от г-н Емил Кюлев, се почувства, че ДЗИ излезе от закостенялостта в работата си и се даде път на нови прогресивни форми на дейност, които изведоха дружествата на челни места на застрахователния пазар. Аз съм убеден, че този възход ще продължи и напред.

Какво бихте пожелали на себе си и на екипа, с който работите, и на своите колеги от застраховането?

На всички колеги желая здраве и успех в работата им. Да продължават да се усъвършенстват, за да посрещнат достойно предизвикателствата на утрешния ден.

Въпросите заглава
ПЕТЪР АНДАСАРОВ